

VIHTI TILINPÄÄTÖS 2024

Elinvoimalautakunta

2.6.6. Elinvoimalautakunta

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA2024	TP2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT	45 969 508	38 425 443	32 000	38 457 443	39 493 562	1 036 119	-14,1 %
MYYNTITUOTOT	13 064 802	13 538 465	-185 000	13 353 465	14 456 231	1 102 766	10,7 %
MAKSUTUOTOT	989 616	1 729 245	-7 000	1 722 245	1 851 282	129 037	87,1 %
TUET JA AVUSTUKSET	292 560	492 200	227 000	719 200	559 567	-159 633	91,3 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	31 622 531	22 665 533	-3 000	22 662 533	22 626 482	-36 051	-28,4 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	248 275	169 900		169 900	364 205	194 305	46,7 %
TOIMINTAKULUT	-26 163 770	-29 052 605	-3 132 365	-32 184 970	-32 242 046	-57 076	23,2 %
HENKILÖSTÖKULUT	-9 736 712	-10 502 990	-286 193	-10 789 183	-10 680 405	108 778	9,7 %
PALKAT JA PALKKIOT	-7 700 991	-8 290 390	-237 342	-8 527 732	-8 590 310	-62 578	11,5 %
HENKILÖSIVUKULUT	-2 035 721	-2 212 600	-48 851	-2 261 451	-2 090 095	171 356	2,7 %
PALVELUJEN OSTOT	-5 965 600	-7 645 584	-824 907	-8 470 491	-8 426 680	43 811	41,3 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-6 959 194	-7 580 930	-43 820	-7 624 750	-7 843 901	-219 151	12,7 %
AVUSTUKSET	-310 009	-324 500	-1 790 000	-2 114 500	-2 043 453	71 047	559,2 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 192 256	-2 998 601	-187 445	-3 186 046	-3 247 607	-61 561	1,7 %
TOIMINTAKATE	20 054 013	9 542 738	-3 100 365	6 442 373	7 615 722	1 173 349	-62,0 %

Talouden ja toiminnan tapahtumat

Elinvoimalautakunta koostuu elinvoiman ja kuntaympäristön palvelukeskuksista. Tehtävänä on huolehtia yhdyskuntateknisten, elinkeino- ja työllisyys-, kaavoitus-, mittaus-, paikatieto-, maankäyttö-, joukkoliikenne-, liikunta-, sekä tila- ja muiden tukipalveluiden tuottamisesta, vesihuollon palveluista sekä ateria- ja puhdistuspalveluista.

Elinvoimalautakunta kunnan strategian ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti kehittää ja ylläpitää hyvää yhdyskuntarakennetta sekä luo edellytykset kunnan asukkaille ja elinkeinoelämälle toimia terveellisessä, turvallisessa, viihtyisässä ja toimivassa ympäristössä. Lisäksi tehtävänä on järjestää kunnan peruspalveluille toimivat ja tehokkaat tilapuitteet.

Elinvoimalautakunnan toimintakate muutetussa talousarviossa oli +6 442 373 € ja toteutuma +7 615 735 €. Sitova tulostavoite on toimintakate vähennettynä pysyvien vastaavien myyntivoitoilla ja lisätynä pysyvien vastaavien myyntitappiolla eli 6 442 373 € – 600 000 € = 5 842 373 €. Toteutunut toimintakate vähennettynä pysyvien vastaavien myyntivoitoilla ja lisätynä pysyvien vastaavien myyntitappiolla oli 7 615 735 € – 256 682 € = 7 359 053 €. Sitova toimintakate toteutui siis 1 173 362 euroa eli 15 % muutettua talousarviota parempana. Sisäisten ja ulkoisten tulojen ja menojen osalta sitova tulostavoite ylitetiin.

Tuloihin kirjautuva valmistus omaan käyttöön ylittää talousarviossa esitetyn. Talousarviossa valmistus omaan käyttöön oli 169 900 euroa ja toteuma oli 364 205 euroa. Ylitys oli 194 305 euroa. Tilapalvelun hankkeet aiheuttivat paljon valmistusta omaan käyttöön.

Toimintakulut kokonaisuutena olivat talousarviossa 32 184 970 euroa ja toteuma oli 32 242 046. Ylitys oli 57 076 euroa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittivät talousarvion eniten. Ylitys koostui tasaisesti monesta kohteesta. Hulevesien johtamiskorjauksia tehtiin tavanomaista enemmän.

Tarkastuslautakunnan tilinpäätöksen 2023 arviointikertomuksessa elinvoimalautakunnan alaista toimintaa koskevasta toiminnasta on annettu vastine kunnanvaltuustolle 16.9.2024 § 206.

Elinvoiman palvelukeskus

1.5.2024 voimaan tulleen organisaatiouudistuksen seurauksena tilinpäätöksen 2023 ja alkuperäisen talousarvion 2024 luvut eivät ole vertailukelpoisia 2024 tilinpäätöksen kanssa. Keskeiset muutokset olivat työllisyyspalveluiden siirtäminen osaksi elinkeino- ja työllisyyspalveluita, ympäristö- ja

rakennusvalvontayksikön siirtyminen osaksi kuntaympäristöpalveluita, kuljetuspalveluiden siirtyminen osaksi kuntakehityksen tulosaluetta, liikuntapaikkojen ylläpidon siirtyminen osaksi liikuntapalveluita ja viestinnän ja markkinoinnin siirtyminen osaksi konsernipalveluita. Elinvoiman palvelukeskus koostuu kuntakehityksen, liikuntapalveluiden ja elinkeino- ja työllisyyspalveluiden tulosalueista.

Elinvoiman palvelukeskuksen tuotot jäivät talousarviosta noin 10% huonon tonttien markkinatilanteen vuoksi ja olivat noin 3,2 miljoonaa euroa. Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion noin 2,4% ja olivat noin 7,5 miljoonaa euroa. Toimintakate oli siten -4,29 miljoonaa euroa.

Riskin kuvaus	Riskin hallinta	Riskin toteutumisen seuranta
Taloustilanteen vaikutus palvelutasoa laskevasti	Toimet kohdistetaan turvallisuuden ja terveyden varmistamiseen	Tehtävien toimeenpanojärjestyksen hallinta
Maailmanolosuhteista johtuen saattaa syntyä tilanteita, joissa sähkön saanti ei ole varmaa	Kunta etsii omaan toimintaan liittyvät mahdollisuudet sähkön kulutushuippujen aikaisen kulutuksen pienentämiseksi. Tällaisia toimia voivat olla mm. rakennusten lämpötilan laskeminen 1 - 2 asteella sekä valaistuksen käytön vähentäminen.	Jatkuva seuranta mm. yksikköpalavereissa.
Hiljaisen tiedon katoaminen henkilöiden siirtyessä pois kunnan organisaatiosta	Varmistetaan organisaation rakenteella hiljaisen tiedon hallinta	Pidetään huolta siitä, että henkilöjärjestelyt tukevat hiljaisen tiedon siirtymistä

Investoinnit

ELINVOIMALAUTAKUNTA

HANKE		TA 2024	TA-muutokset	MTA 2024	TP 2024	TOT%	Poikkeama
YHDYSKUNTATEKNIIKAN PALVELUIDEN TULOSALUE							
Valtion toiminnot							
<i>Kunnan osuudet valtion</i>	MENOT	-350 000		-350 000	-358 606	102,50%	-8 606
hankkeisiin	TULOT	0		0	0	0%	0
	NETTO	-350 000		-350 000	-358 606	102,50%	-8 606
Työpaikka-alueet	MENOT	-3 650 000	-3 200 000	-6 850 000	-7 049 548	102,90%	-199 548
	TULOT	0		0	0	0%	0
	NETTO	-3 650 000		-6 850 000	-7 049 548	102,90%	-199 548
Asuinalueiden rakentaminen	MENOT	-1 000 000		-1 000 000	-1 095 711	109,60%	-95 711
	TULOT	0		0	0	0%	0
	NETTO	-1 000 000		-1 000 000	-1 095 711	109,60%	-95 711

Meritien rautatiesillan saneeraus	MENOT	-200 000	100 000	-100 000	-92 585	92,60%	7 415
	TULOT	0		0	0	0%	0
	NETTO	-200 000		-100 000	-92 585	92,60%	7 415
Muu yhdyskuntatekniikan rakentaminen	MENOT	-5 070 000	2 870 000	-2 200 000	-2 429 469	110,40%	-229 469
	TULOT	0		0	0	0%	0
	NETTO	-5 070 000		-2 200 000	-2 429 469	110,40%	-229 469
Liikunta-alueiden rakentaminen	MENOT	-160 000		-160 000	-141 138	88,20%	18 862
	TULOT	0		0	0	0%	0
	NETTO	-160 000		-160 000	-141 138	88,20%	18 862
Muu irtain omaisuus							
Yhdyskuntatekniikan palveluiden irtaimen omaisuuden hankinta	MENOT	-300 000	70 000	-230 000	-404 455	175,90%	-174 455
	TULOT	0		0	107 762	0%	107 762
	NETTO	-300 000		-230 000	-296 693	129%	-66 693
YHDYSKUNTATEKNIIKAN PALVELUIDEN TULOSALUE YHTEENSÄ							
	MENOT	-10 730 000	-160 000	-10 890 000	-11 571 513	106,30%	-681 513
	TULOT	0	0	0	107 762	0%	107 762
	NETTO	-10 730 000	-160 000	-10 890 000	-11 463 751	105,30%	-573 751
KUNTAKEHITYSPALVELUIDEN TULOSALUE							
		TA 2024	TA-muu- tokset	MTA 2024	TP 2024	TOT%	Poikkeama
Maa-alueet							
Kiinteään omaisuuden osto	MENOT	-1 500 000		-1 500 000	-1 119 550	74,60%	380 450
Kiinteään omaisuuden myynti	TULOT	750 000		750 000	165 210	22%	-584 790
	NETTO	-750 000		-750 000	-954 340	127,20%	-204 340
Irtaimen omaisuuden hankinta	MENOT	-25 000		-25 000	-21 300	85,20%	3 700
	TULOT	0		0	0	0%	0
	NETTO	-25 000		-25 000	-21 300	85,20%	3 700
ELINVOIMAPALVELUIDEN TULOSALUE YHTEENSÄ							
	MENOT	-1 525 000		-1 525 000	-1 140 850	74,80%	384 150
	TULOT	750 000		750 000	165 210	22%	-584 790
	NETTO	-775 000		-775 000	-975 640	125,90%	-200 640

TILAPALVELUN TASEYKSIKKÖ

TA 2024 TA-muutokset MTA 2024 TP 2024 TOT% Poikkeama

Talonrakennus

Uudisrakentaminen

Vihdin kirkonkylän koulukeskus VIHKO	MENOT	-30 000		-30 000	-6 574	21,90%	23 426
Lähiliikunta-alue	TULOT	0		0	44 000	0%	44 000
	NETTO	-30 000		-30 000	37 426	-124,80%	67 426
Kirkonkylän VPK:n paloasema	MENOT	-50 000	-30 000	-80 000	-51 127	63,90%	28 873
	TULOT	0		0	0	0%	0
	NETTO	-50 000		-80 000	-51 127	63,90%	28 873
Etelä-Nummelan koulukeskus	MENOT	-3 100 000		-3 100 000	-3 035 485	97,90%	64 515
	TULOT	0		0	0	0%	0
	NETTO	-3 100 000		-3 100 000	-3 035 485	97,90%	64 515
Hyvinvointikeskuksen suunnittelu	MENOT	-200 000	200 000	0	0	0%	0
	TULOT	0		0	0	0%	0
	NETTO	-200 000		0	0	0%	0

Talonrakennus

Perusparannus ja muutos

Hyvinvointialueen tilamuutokset ja korj.	MENOT	-300 000	200 000	-100 000	-67 083	67,10%	32 917
	TULOT	0		0	0	0%	0
	NETTO	-300 000		-100 000	-67 083	67,10%	32 917
Kiinteistöjen suunnitelmalliset pienkorj.	MENOT	-1 450 000	650 000	-800 000	-1 067 398	133,40%	-267 398
	TULOT	0		0	0	0%	0
	NETTO	-1 450 000		-800 000	-1 067 398	133,40%	-267 398
Kunnanviraston remontointi	MENOT	-35 000		-35 000	-17 375	49,60%	17 625
	TULOT	0		0	0	0%	0
	NETTO	-35 000		-35 000	-17 375	49,60%	17 625
Kirkkoniemen muutos kulttuuritalaksi	MENOT	-700 000		-700 000	-1 009 344	144,20%	-309 344
	TULOT	0		0	275 000	0%	275 000

	NETTO	-700 000		-700 000	-734 344	104,90%	-34 344
Pappilanpellon koulun korjaus	MENOT	-160 000	60 000	-100 000	-130 579	130,60%	-30 579
	TULOT	0		0	0	0%	0
	NETTO	-160 000		-100 000	-130 579	130,60%	-30 579
Kunnanviraston varikon parantaminen	MENOT	-550 000	250 000	-300 000	-231 620	77,20%	68 380
	TULOT	0		0	0	0%	0
	NETTO	-550 000		-300 000	-231 620	77,20%	68 380
Kiinteistöjen energiajärjestelmien muutokset	MENOT	-750 000		-750 000	-832 186	111%	-82 186
	TULOT	0		0	91 500	0%	91 500
	NETTO	-750 000		-750 000	-740 686	98,80%	9 314
Valmistuskeittöiden peruskorjaukset	MENOT	-520 000	220 000	-300 000	-381 802	127,30%	-81 802
	TULOT	0		0	0	0%	0
	NETTO	-520 000		-300 000	-381 802	127,30%	-81 802
Kalustohallit, liikuntapaikkatutanto	MENOT	-150 000	125 000	-25 000	0	0%	25 000
	TULOT	0		0	0	0%	0
	NETTO	-150 000		-25 000	0	0%	25 000
Hiidenrannan päiväkotihanke	MENOT	-300 000	290 000	-10 000	-1 665	16,70%	8 335
	TULOT	0		0	0	0%	0
	NETTO	-300 000		-10 000	-1 665	16,70%	8 335
Muu irtain omaisuus	MENOT	-45 000		-45 000	-43 151	95,90%	1 849
	TULOT	0		0	0	0%	0
	NETTO	-45 000		-45 000	-43 151	95,90%	1 849
TILAPALVELUN TASEYSIKKÖ YHTEENSÄ	MENOT	-8 340 000	1 965 000	-6 375 000	-6 875 387	107,80%	-500 387
	TULOT	0	0	0	410 500	0%	410 500
	NETTO	-8 340 000	1 965 000	-6 375 000	-6 464 887	101,40%	-89 887

VIHDIN VESI

TA 2024	TA-muutokset	MTA 2024	TP 2024	TOT%	Poikkeama
---------	--------------	----------	---------	------	-----------

Vihdin puhdistamoprojekti	MENOT	-50 000		-50 000	-28 940	57,90%	21 061	
	TULOT	0		0	0	0%	0	
	NETTO	-50 000		-50 000	-28 940	57,90%	21 061	
Puhdasvesilaitoksen hankinnat	MENOT	-150 000	50 000	-100 000	-16 593	16,60%	83 407	
	TULOT	0		0	0	0%	0	
	NETTO	-150 000		-100 000	-16 593	16,60%	83 407	
Verkoston uudisrakentaminen ja saneeraminen	MENOT	-6 100 000	600 000	-5 500 000	-4 875 463	88,60%	624 537	
	TULOT	0		0	0	0%	0	
	NETTO	-6 100 000		-5 500 000	-4 875 463	88,60%	624 537	
Puhdistamoiden investoinnit	MENOT	-50 000		-50 000	-46 887	93,80%	3 113	
	TULOT	0		0	0	0%	0	
	NETTO	-50 000		-50 000	-46 887	93,80%	3 113	
Irtaimistoinvestoinnit	MENOT	0		0	0	0%	0	
	TULOT	0		0	0	0%	0	
	NETTO	0		0	0	0%	0	
Pumppaamot	MENOT	-100 000		-100 000	-64 733	64,70%	35 267	
	TULOT	0		0	0	0%	0	
	NETTO	-100 000		-100 000	0	0%	35 267	
Sähköliittymät	MENOT	0		0	0	0%	0	
	TULOT	0		0	0	0%	0	
	NETTO	0		0	0	0%	0	
VIHDIN VEDEN TULOSALUE YHTEENSÄ								
	MENOT	-6 450 000	650 000	-5 800 000	-5 032 616	86,80%	767 384	
	TULOT	0	0	0	0	0%	0	
	NETTO	-6 450 000	650 000	-5 800 000	-5 032 616	86,80%	767 384	
ATERIA- JA PUHDISTUSPALVELUIDEN TULOSALUE			TA 2024	TA-muutokset	MTA 2024	TP 2024	TOT%	Poikkeama
Ensikertainen kalustaminen	MENOT	-355 000		-355 000	-283 500	79,90%	71 500	
	TULOT	0		0	0	0%	0	
	NETTO	-355 000		-355 000	-283 500	79,90%	71 500	

Irtain omaisuus	MENOT	-100 000	50 000	-50 000	-35 291	70,60%	14 709
	TULOT	0		0	0	0%	0
	NETTO	-100 000		-50 000	-35 291	70,60%	14 709
ATERIAN JA PUHDISTUKSEN TULO-							
SALUE YHTEENSÄ							
	MENOT	-455 000	50 000	-405 000	-318 791	78,70%	86 209
	TULOT	0	0	0	0	0%	0
	NETTO	-455 000	50 000	-405 000	-318 791	78,70%	86 209
ELINVOIMALAUTAKUNTA YHTEENSÄ							
	MENOT	-27 500 000	2 505 000	-24 995 000	-24 939 156	99,80%	55 844
	TULOT	750 000	0	750 000	683 472	91,10%	-66 528
	NETTO	-26 750 000	2 505 000	-24 245 000	-24 255 684	100%	-10 684

YHDYSKUNTATEKNIikka

Yhdyskuntatekniikan investointien toteuma vuonna 2024 oli n. 4 miljoonaa euroa, joka oli talousarvioon nähden noin 2,5 miljoonaa euroa pienempi. Eroa selittää osaltaan investointien keskeneräisyys, Pihtisillan tien kevyen liikenteen väylän rakentaminen aloitettiin vasta joulukuussa ja Etelä-Nummelan työpaikka-alueen hankkeet eivät ehtineet käyttää muutetussa talousarviossa osoitettuja rahoja. Muutamat toteutus-suunnitteluun varatut rahat jäivät käyttämättä, koska kohdetta koskeva kaava ei saanut lain voimaa.

Yhdyskuntatekniikan tulosalueella valtion kanssa yhdessä tehtävistä hankkeista merkittävimpiä ovat asema-kaavavaiheessa oleva Asematien ja VT 25 liittymä sekä toteutussuunnitteluvaiheessa oleva Ukintien liittymä. Ukintien liittymä lähtenee toteutukseen kesällä -25.

Meritien rautatiesillan rakennussuunnitelma on valmistumassa. Talousarviossa hankkeen toteutus oli osoitettu suunnitelmavuosien loppupäähän. Ongelmallista on se, että väyläviraston Hanko-Hyvinkää radan sähköistämishanke on valmistunut vuoden 2024 aikana.

Muu yhdyskuntatekniikan rakentaminen koostuu useista pienemmistä hankkeista, joiden eteneminen vaihtelee.

Vuonna 2024 hankittiin katujen kunnossapitoon ympäristönhoitokone ja liikuntapaikkatuotantoon kelaleik-kuri.

TILAPALVELUT

Tilapalveluiden investointien nettototeuma vuonna 2024 oli 6 464 887 euroa, joka oli talousarvioon nähden 1,9M€ pienempi. Eroa selittää osaltaan projektien keskeneräisyys.

Pääsääntöisesti projektit pysyivät talousarvioissaan. Osa syynä kustannuksien alittumiseen on projektien venyminen vuoden 2025 puolelle. Kirkkoniemien muutos kulttuurikeskukseksi ylitti talousarvion, johon suurimpana syynä oli työnaikaiset suunnitelmamuutokset. Museon vaatimukset aiheuttivat kustannuksia

pääaulan portaikkoon. Kustannusylitykset saatiin kuitenkin paikattua saaduilla avustuksilla. Kirkkoniemen muutos kulttuurikeskukseksi valmistui vuonna 2024.

Kirkonkylän VPK- hankkeen suunnittelua jatkettiin vuonna 2024 ja hanke etenee, kun esisopimus LUVN:n kanssa saadaan solmittua.

Etelä-Nummelan koulu ja päiväkotikeskuksen 1.-vuoden takuu-aika käynnissä, takuutarkastukset suoritettiin vuoden vaihteessa. 2.-vuoden takuu-aika päättyy vuoden 2025 lopussa.

Virastotalon varikon parantaminen jatkui sisäänajoportin uusimisella, ja tankkaus- ja pesupisteen remonteilla, jotka jatkuvat vuoden 2025 puolella.

Pappilanelon koulun hissi uusittiin loppuvuodesta.

Kiinteistöjen energiamuutokset jatkuivat, vuoden aikana tehtiin kohteiden Metsäpolku ja Kuntala maalämpöhankkeet. Campusalueen energiahankkeen suunnittelu käynnistettiin. Campuksen energiahankkeen kanssa käsi kädessä kulkee samalle alueelle tuleva liikunnan kalustohalli. Hyvinvointikeskuksen suunnittelua ei toteutettu ja hyvinvointialueen tilamuutoksia toteutettiin ennakoitua vähemmän.

Valmistuskeittiöiden peruskorjausten osalta vuorossa oli VYK:n kiinteistö, jonka keittiö luovutettiin käyttäjälle loka-marraskuun vaihteessa. Valmistuskeittiön biojäte- ja varavoimatyöt jatkuvat vuodelle 2025.

Kiinteistöjen suunnitelmallisista pienkorjauksista toteutettiin mm. VYK:n varavoimakoneen suunnittelu ja osa toteutuksesta, Nummelan uimahallin hankesuunnitelma, Sähköautojen latauspisteitä, Kuoppanummen koulun ja päiväkotikeskuksen ulkoportaiden kunnostus sekä kunnan virastotalon salaojien korjaus takapihan osalta.

VIHDIN VESI

Nummelan uuden puhdistamon ympäristölupahakemus toimitettiin Etelä-Suomen aluehallintovirastolle maaliskuussa 2023 ja lupahakemuksiin saatuihin lausuntoihin annettiin selitykset joulukuussa 2024. Kirkonkylän puhdistamon saneerauksen prosessivalintaan liittyvää pilotointia suunniteltiin vuonna 2024 ja hanke toteutetaan vuoden 2025 aikana.

Vuonna 2024 jatkettiin asbestivesijohtojen uusimista Veljestentiellä, Hannankadulla ja Haapakyläntiellä yhteensä noin 0,7 km. Jätevesiviemäreitä saneerattiin Tuomaantiellä ja Raasakankujalla.

Verkoston uusinvestoinneissa keskityttiin Etelä-Nummelan yritysalueen ja siirtolinjojen rakentamiseen.

Puhdistamoiden investoinnit Nummelassa ja kirkonkylällä sisälsivät pieniä korjausinvestointeja prosessin toimivuuden varmistamiseksi ja käyttökustannusten alentamiseksi. Lisäksi Nummelan tasausaltaan katto uusittiin.

Ukinvahan jätevedenumppaamo saneerattiin vuoden 2024 aikana. Hankkeen tarkoitus on parantaa jätevesiverkon luotettavuutta.

ATERIA- JA PUHDISTUS

Etelä-Nummelan koulukeskus avautui. Aterian puolelta keittiöön ja ruokasaliin tuli ensikertakalustaminen. Viimeinen hankinta tehtiin vuoden lopussa, kun hankittiin yksi monitoimiuuni lisää. Kohteessa oli valmius uunille olemassa.

Kirkonkylällä peruskorjattiin suurkeittiö Pohjoinen investointiohjelman mukaisesti. Keittiölle tuli ensikertakalustaminen.

Biojätejärjestelmän uusiminen aloitettiin 2024 syksyllä ja se jatkuu vuodelle 2025.

LIIKUNTAPALVELUT

Vuodelle 2024 varattiin 15 000 euroa sisäkuntosalilaitteiden hankintaan. Hankinnat toteutettiin suunnitellusti siten, että Vihdin kuntosalille hankittiin kolme uutta laitetta kuntalaisten käyttöön.

KUNTAKEHITYSPALVELUT

Vuonna 2024 maanhankintaan varattiin talousarviossa 1,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 aikana kunnalle hankittiin maa-alueita vapaaehtoisilla kaupoilla sekä lahjoituksin yhteensä noin 42,08 ha, noin 1,12 miljoonan euron arvosta. Maa-alueita on hankittu mm. olemassa olevilta asemakaava-alueilta sekä tulevaisuuden työpaikka-alueilta Etelä-Nummelasta ja Hiekan alueelta.

Tontteja luovutettiin vuonna 2024 yhteensä 11 kpl, joista 8 kpl myymällä ja 3 kpl vuokraamalla. Luovutetuista tonteista 8 kpl oli tarkoitettu asumista ja 3 kpl elinkeinotoimintaa varten. Lisäksi vuonna 2024 luovutettiin myymällä 2 kpl rakennettua kiinteistöä.

Vuonna 2024 mittaus- ja paikkatietopalveluiden mittauskalustoa täydennettiin ja hankittiin tehokkaampi ja monipuolisempi GNSS-vastaanotin. Lisäksi hankittiin tiemittausohjelmisto.

Ateria- ja puhdistuspalvelut

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT	7 508 159	7 708 861		7 708 861	8 063 549	354 688	7,4 %
TOIMINTAKULUT	-7 116 259	-7 564 149	0	-7 564 149	-7 388 552	175 597	3,8 %
TOIMINTAKATE	391 900	144 712	0	144 712	674 996	530 284	72,2 %

Talouden ja toiminnan tapahtumat

Ateria- ja puhdistuspalveluiden toimintakate muutetussa talousarviossa oli 144 712 euroa ja toteuma 674 996 euroa. Toimintakate toteutui siis 530 284 euroa muutettua talousarviota parempana.

Virastotalon henkilöstöravintolan ensimmäinen vuosi peruskorjauksen jälkeen onnistui yli odotusten. Arvioidut myyntituotot tuplaantuivat myyntipalvelun osalta, vaikka jäivät kahden vuoden takaista tulosta pienemmiksi. Kahden ensimmäisen neljänneksen kohdalla arvio oli vielä tappiollinen. Kahden viimeisen neljänneksen aikana myyntipalvelua hyödynnettiin erinomaisesti. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen puuttuminen myyntipalvelusta ja päivittäisistä henkilöstöravintolan myynneistä rasittaa kuitenkin osaltaan tulosta negatiivisesti. Uutena kohteena aloitti Etelä-Nummelan koulu ja päiväkotitoiminta, jonne ateriat toimittiin Kuoppa-nummen aluekeittiöstä. Tulosalueelta lopetti toimintansa Enärannan päiväkotitoiminta ja Luontolan päiväkotitoiminta, näiden kohteiden aterian ja puhdistuksen henkilöstö siirtyi tulosalueen muihin kohteisiin.

Henkilöstöravintolaa kehitetään palvelemaan ja vastaamaan kunnan henkilöstön päivittäisiin aterian- ja ko-

koustarpeisiin laadukkaasti sekä monipuolisesti. Toiminnan joustavuutta parannettiin palkkaamalla toinen työntekijä työskentelemään neljänä päivänä viikossa henkilöstöravintolassa. Yhden päivän hän työskentelee alueen tuotantokeittiössä. Rahat saatiin luontaisen poistuman ja henkilöstö resurssoinnin kautta. Tällä ratkaisulla keittiö pystyy entistä paremmin palvelemaan myös iltatilaisuuksissa asiakkaitaan.

Vihdin kirkonkylän yhtenäiskoulun suurkeittiö pohjoisen peruskorjaukseen liittyvän laitekilpailutuksen voitti Dieta. Laitteet tulivat ajallaan, mutta itse peruskorjaus viivästyi noin kahdella kuukaudella. Yhden tuotantokeittiön toiminnan sijoittaminen muihin tuotantokeittäihin toi raaka-ainekustannuksiin pientä säästöä, vaikka poikkeusruokalista oli normaalia ruokalistaa kalliimpi ja kuormitti henkilöstöä. Vihdin kirkonkylän suurkeittiö pohjoinen pääsi muuttamaan takaisin peruskorjattuihin tiloihin lokakuun lopussa. Uusi ruokalista otettiin käyttöön 11.11.2024, jolloin toiminta myös palautui normaaliksi.

Ruokalistasuunnittelussa huomioitiin, että reseptit sisältävät vain ostosopimukseen kuuluvia sopimustuotteita. Uhkana oli, että elintarvikkeiden hinnat nousevat runsaasti ja osa käytettävistä sopimustuotteista rajattiin pois sopimuksesta kesken kauden toimittajan puolesta. Edellä mainitun takia budjettiin lisättiin määrärahaa käyttötalouteen. Korotukset jäivät ennakoitua maltillisimmiksi, joten käyttötalouden määrärahaa jäi käyttämättä. Haastetta tuotantoon toi osaltaan vähentyneet asiakasmäärät. Aterialla valmistettiin päivittäin keskimäärin 400 annosta vähemmän kuin edellisenä vuotena. Määrä ei vaikuttanut henkilöstöresurssiin, sillä vähennys koski koko aterian asiakaskuntaa.

Asiakaspalautekyselyn tulokset poikkeusruokalistasta huolimatta olivat hyvät, keskiarvon ollessa 2,8 asteikolla 1–4. Poikkeusruokalistan ruoista vain yhdestä tuli negatiivista palautetta. Palaute vietiin myös teollisuudelle jatkokehitystä varten.

Aterian vastuualueen toimipisteissä tehtiin kalustohankintoja rikkoutuneiden laitteiden osalta runsaasti. Laitteiden käyttöikä on monessa kohteessa käytön loppupäässä välttämättömistä huoltotoimenpiteistä huolimatta.

Puhdistuksen kohteista Nummelan koulun ja Kuoppanummen koulukeskuksen pihoilta poistuivat koulun käytössä olleet parakit kesällä 2024. Prismen tiloissa toiminut Nuorisotila muutti Etelä-Nummelan koululle. Hii-denopisto muutti toimintansa syksyllä 2024 uuden Kulttuurikeskuksen tiloihin ja Pisteentie 4:ssä toimii navigaattorihanke. Henkilöstöresurssointiin näillä muutoksilla ei ollut varsinaista vaikutusta.

Puhdistuksen vastuualuetta rasitti irtisanoutumiset ja pitkät poissaolot. Rekrytointi oli haasteellista, eikä kohteisiin löydetty ammattitaitoisia työvoimaa pitkään aikaan. Tämä toi säästöjä henkilöstökustannuksiin, mutta rasitti kohtuuttomasti puhdistuksen vastuualueen jäljellä olevaa henkilöstöä.

Toiminta ei ollut vakiintunutta kaikissa kohteissa vuoden loppuun mennessä. Puhdistuksessa jouduttiin käyttämään ulkopuolista palveluntarjoajaa tukemaan työn onnistumista pienissä, sijainniltaan toisistaan erillään olevissa kohteissa esimerkiksi kuvataidekoulu, Nummelan painisali, Nummelan puhdistamo sekä Annantien avoin pk. Nummelan uimahallin puhdistus hoidettiin kokonaisuudessaan ulkopuolista palveluntarjoajaa käyttäen. Siivous tehtiin yötyönä ja lisäksi päivällä yksi välisiivous käyttäjän pyynnöstä. Vuoden 2024 alussa avautui Etelä-Nummelan koulu, joka on ensimmäinen elinkaarimallilla toimiva kohde. Siellä puhdistus hoidettiin elinkaarisopimuksen mukaisesti hankkeeseen kuuluvan toimijan toimesta. Puhdistuspalvelupäällikkö kävi kohteessa suorittamassa laaduntarkkailua ja antamassa ohjeita toiminnan sujuvoittamiseksi.

Puhdistuksen vastuualueelle jouduttiin tekemään kalustohankintoja rikkoutuneiden ja puutteellisten laitteiden osalta. Laitteiden käyttö on runsasta ja jatkuvaa, joten käyttöiät eivät ole pitkiä.

Vihdin Ateriat		TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Päiväkotiateriat (ap,lo,vp,pä,ip)	kpl	504 512	639 374	687 844	700622	716439
Peruskoulun, lukion ja ip ateriat	kpl	637 011	791 779	828 083	766 131	731135
Luontaisetuateriat	kpl	75 751	91 356	92 216	87 961	89267
Myyntisopimukset (sairaala ateriamäärä)	kpl	44 131	43 976	26 601	13 182	0
Kassamyynti (oppilas, hlöstö, sop.)	€	201 288	159 932	206 749	152 258	195472
Ostopalvelusopimus; palvelutyö	h	375	375	372	391	388
Vihdin Puhdistus		TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Siivottavat kokonaism ² :t, joista:	m ²	86 581	85 135	80 868	76 713	82840
päiväkodit	m ²	13 921	13 021	13 921	13 921	13850
koulut	m ²	53 078	50 174	50 174	50 174	50100
muut (toimisto, kirjasto mm.)	m ²	11 793	12 866	12 257	12 618	12890
myyntisopimus	m ²	7 789	6 217	2 893	3 711	3700
ostopalvelusopimus	m ²	4 266	2 857	2 850	2 050	2300
Aterian ja Puhdistuksen henkilöstö (resurssi)		TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Työntekijämäärä vak. 31.12	hlö	119	116	105	113	110
Henkilöstön kokonaisresurssi htv:	htv	122,42	118,78	105,96	109,85	105,09
Hallinto, esihenkilöt, asiantuntija	htv	7,64	7,79	6,79	6,34	6,34
Ateriapalvelu: kokit, rpte, yhd.	htv	56,73	53,85	53,11	56,45	52,52
Puhdistuspalvelu: ohj., lh, yhd.	htv	58,05	57,14	47,06	47,06	46,63
Yhdistelmätyöntekijät sis. ed.	htv	31,64	32,64	28,67	28,72	26,12

Kuntaympäristön tukipalvelut

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT	677				36	36	-94,7 %
TOIMINTAKULUT	-600 755	-631 316		-631 316	-614 953	16 363	2,4 %
TOIMINTAKATE	-600 078	-631 316		-631 316	-614 917	16 399	2,5 %

Talouden ja toiminnan tapahtumat

Tukipalveluiden toimintakate oli -614 917 euroa ja se oli 16 399 euroa muutettua talousarviota parempi. Tukipalveluiden tulosalue on pieni johtuen pelastuslaitoksen siirtymisestä hyvinvointialueen vastuulle. Tulosalue pitää sisällään palkkakustannuksia ja sähkön kilpailuttamis- ja asiantuntijapalvelut sekä Infra- ja tukipalveluiden työeläkemaksut.

Toteutuneet kustannukset vastisivat lähes muutettua talousarviota. Organisaatiomuutoksen vuoksi luvut eivät ole kuitenkaan täysin vertailukelpoisia.

Yhdyskuntatekniikan palvelut

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT	736 970	205 545	-6 350	199 195	842 898	643 703	14,4 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	72 775	102 100	-2 500	99 600	162 814	63 214	123,7 %
TOIMINTAKULUT	-3 430 380	-3 113 262	-79 140	-3 192 402	-3 682 202	-489 800	7,3 %
TOIMINTAKATE	-2 620 635	-2 805 617	-87 990	-2 893 607	-2 676 490	217 117	2,1 %

Talouden ja toiminnan tapahtumat

Yhdyskuntatekniikan tulosalueen toimintakate oli jotakuinkin suunnitellun mukainen, joskin menot ja tulot poikkesivat budjetoidusta. Toimintakate muodostui 217 117 euroa muutettua talousarviota parempana.

Toimintatuotoissa puun myynti oli merkittävästi suunniteltua suurempaa. Kasvanut puunmyyntituotto johtui rakennettavien alueiden raivauksesta. Palveluiden myynnissä merkittävästi arvioitua suurempia olivat valokuituyrityksiltä saadut lupamaksut. ARAlta oli saatu merkittävä ennakoimaton avustus ja tilikaudelle sattui joitakin arvioimattomia luovutusvoittoja.

Toimintakulut olivat 7,3 % edellisvuotta suuremmat, tavoiteltuun pieneen vähennykseen ei päästy. Palveluiden ostoon käytettiin suunniteltua enemmän rahaa, joka osin johtui henkilöstövajauksesta. Talvikunnossapidon kustannuksia ja sähkön hintaa oli arvioitu liian optimistisesti.

Uusi tehtävä kunnossapitoinsinööri aloitti työt maaliskuussa ja rakennuttajainsinööri kesäkuussa 2024. Vt. yhdyskuntatekniikan päällikkö aloitti määräaikaisena lokakuun alussa.

Liikuntapalveluiden organisaatio uudistui 05/2024, jolloin liikuntapaikkatuotanto siirtyi kunnallistekniikan tulosalueelta liikuntapalveluiden tulosalueelle.

1.5.2024 voimaan tulleen organisaatiouudistuksen seurauksena TP2023 ja TP2024 luvut eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2024 toteuman lukujen kanssa.

Liikuntapalvelut

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT	224 011	205 545	-11 650	193 895	240 009	46 114	7,1 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN			2 500	2 500	152	-2 348	
TOIMINTAKULUT	-793 258	-779 051	-579 698	-1 358 749	-1 476 665	-117 916	86,2 %
TOIMINTAKATE	-569 247	-573 506	-588 848	-1 162 354	-1 236 503	-74 150	117,2 %

Talouden ja toiminnan tapahtumat

1.5.2024 voimaan tulleen organisaatiouudistuksen seurauksena TP2023 luvut eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2024 toteuman lukujen kanssa.

Liikuntapalveluiden organisaatio uudistui 05/2024, jolloin liikuntapaikkatuotanto siirtyi kunnallistekniikan tulosalueelta liikuntapalveluiden tulosalueelle. Tulosalueen taloutta tarkastellaan kahdella erillisellä kustannuspaikalla, liikuntapalvelutuotanto ja liikuntapaikkatuotanto.

Toiminnan ja talouden toteuma

Liikuntapalveluiden tulosalueen talousarviota muutettiin useaan kertaan vuoden 2024 aikana. Ensimmäiseksi liikuntapalveluiden tulosalueelle siirrettiin liikuntapaikkatuotannon määrärahoja organisaatiouudistuksen yhteydessä 1.5.2024. Kesäkuussa (KV 10.6.) siirrettiin liikuntapalveluiden määrärahoihin vielä 41 781 € tilavarauksiin liittyviä palkkamenoja. Joulukuussa tehtiin vielä talousarvionmuutos liittyen epävarmoihin tuloihin sekä liikuntapaikkatuotannon silloin nähtävissä oleviin toimintakulujen ylityksiin.

Kaikkien edellä mainittujen muutosten jälkeen toimintatuotot ylittivät arvion 46 114 euroa (23,8 %) ja toimintakulujen ylitys oli 117 916 euroa (8,7 %). Toimintatuottoja nostivat uimahallin joulukuun myynti, jolloin kuntalaiset hyödynsivät käyttämättömiään liikuntaetuja ennen vuodenvaihdetta. Toimintakulujen ylitys aiheutui suurimmalta osin sisäisestä budjetoimattomasta tulonsiirrosta 54 587 euroa liikuntapalveluista Tilapalveluille. Tulonsiirto liittyy kahteen erilaiseen hinnastoon ja näiden väliseen erotukseen; tiloja vuokrataan kuntalaisille Tilapalveluiden taksaa halvemmalla ja tämä erotus katettiin liikuntapalveluiden budjetista. Lisäksi ylitystä tapahtui henkilöstökuluissa 40 573 euroa, mikä johtui pääasiassa toimistosihteerin palkkaukseen liittyvistä tekijöistä. Toimistosihteerin palkkakuluista kohdistui aikaisemmin vain 60 % liikuntapalveluille, mutta organisaatiouudistuksen myötä laajentuneen tehtävänkuvan jälkeen toimistosihteerin tehtävät ovat muutoksen jälkeen 100 % liikuntapalveluiden työtä. Palkkakulujen ylitystä selittää myös se, että liikuntapalveluiden pitkäaikainen toimistosihteerin jäi eläkkeelle syksyllä 2024 ja jotta liikuntapalveluiden maksuliikenteeseen liittyvät oleelliset tehtävät saatiin hoidettua, palkattiin liikuntapalveluille määräaikainen (5 kk) sihteerin paikkaamaan pois jääneen sihteerin loma-aikoja. Kyseiseltä ajanjaksolta toimistosihteerin palkkakulu oli kaksinkertainen. Lisäksi liikuntapaikkatuotanto ylitti palveluiden ostot 27 889 euroa etukäteen arvioitua suurempien korjaustarpeiden vuoksi.

Talousarviokauteen suunniteltu sisäkuntosalilaitteiden investointi toteutettiin suunnitelman mukaisesti.

Vuonna 2024 valmistui liikuntapaikkojen kehittämissuunnitelma 2025-2030, jonka on tarkoitus ohjata tulevien vuosien liikuntapaikkarakentamista. Suunnitelma sisältää vuosittaisia toimenpide-ehdotuksia korjaus- ja uudisrakentamiseen sekä matalan kynnyksen liikuntapaikkojen kehittämiseen.

Liikuntaryhmien määrät toteutuivat alkuvuodesta suunnitellusti, mutta laskivat syyslukukaudella siitä syystä, että joillekin ryhmille ei riittänyt kysyntää ja joitain ryhmiä yhdisteltiin aikaisempaa kustannustehokkaammiksi. Liikuntaneuvonnan kävijämäärät jäivät hieman tavoitteesta, mutta lähes tuplaantuivat vuoteen 2023 verrattuna. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa ei ole vielä käynnistynyt odotetusti, ja tällä on suuri vaikutus liikuntaneuvonnan kävijämääriin. Uimahallin kävijämäärä pysyi edellisen

vuoden tasolla, vaikka uimahallin puitteet ja ahtaat tilat puhututtavat kävijöitä.

		TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Uimahallin kävijät	kpl	22 394	37 925	42 394	41 921	40 000	40 000	40 000	40 000
Liikuntaryhmien toteutunut lukumäärä	kpl	73	68	71	65	65	65	65	65
Liikuntaneuvonta	kpl	38	38	71	122	160	160	160	180
Yleisavustusta saaneiden järjestöjen määrä	kpl		24	26	29	30	30	30	30
Yleisavustuksen määrä	€/harrastaja		12	12	10,5	10	10	10	10
Uimakoulujen osallistujien uimataito prosentteina 1.-2. lk	kpl	91,5	90	89	90	90	90	90	90

Kuntakehityspalvelut

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT		2 961 000		2 961 000	2 449 523	-511 478	
TOIMINTAKULUT		-3 341 320		-3 341 320	-3 226 443	114 877	
TOIMINTAKATE		-380 320		-380 320	-776 920	-396 600	

Talouden ja toiminnan tapahtumat

Kaavoitus

Vuoden 2024 aikana valmisteltiin yleiskaavatasoisesti kyläosayleiskaavoja Tervalammelle ja Haimooseen, sekä laadittiin suunnittelutarveratkaisuja ja erinäisiä lausuntoja ja lupia. Osayleiskaavat keskeytettiin kunnan hallituksen toimesta ja lakkautettiin kaavoitusohjelmassa rakennuslain tuomien muutosten vuoksi. Yleiskaavatyössä siirryttiin jatkamaan Nummelan osayleiskaavan valmistelemaa työtä ja aloitettiin tehdä kuntakoh- taisia tarkasteluja sekä maankäytön, että lupavalmistelun tueksi. Näitä aineistoja hyödynnetään vuoden 2025 töissä. Asemakaavatasolla edistettiin useita hankkeita, selvitettiin niiden kaavataloudellisia vaikutuksia ja tarpeellisia kehittämistoimenpiteitä. Tästä syystä muun muassa N175 kaava otettiin vielä kertaalleen tehostamisen piiriin ja saadaan eteenpäin järkevämpänä ratkaisuna vuonna 2025 alkupuolella. Merkittävien työpaikkakaavojen valmistelua ja selvitystöitä tehtiin niin ikään vuoden 2024 aikana, mikä mahdollistaa kaavojen vie- misen eteenpäin vuonna 2025. N199 ja N154 odottavat vielä maapoliittisten toimien stilisointia. Hiekan työ- paikka-alueen laajuuteen saadaan selvyyttä luontoselvitysten valmistuessa vuoden 2025 alussa. N202 on jaettu kahteen kaavaan ja kunnallistekninen yleissuunnittelu on vuoden 2024 loppuun mennessä saatu niin pitkälle, että kaavan läntinen osa on luonnosvalmiudessa. N205 tulee niin ikään lautakunnan käsittelyyn vuoden 2025 alussa. Kaavoitusta rasitti irtisanoutumiset, rekrytoinnit ja sairastumistapaukset syyskaudella 2024. Vuonna 2025 saadaan taas henkilökunta täysilukuiseksi.

Jatkossa on huomioitava edelleen, että liian optimistiset kaavojen aikataulut kaavahankkeisiin sisältyvien teh- tävien ja prosessin hoidon (lain mukaisen vuorovaikutuksen järjestäminen ja kaavatyöhön tarvittavien selvi- tysten laatiminen jne.) näkökulmasta tulevat olemaan haaste myös vuonna 2025. Kaavoituksen henkilökunta pitää tärkeänä, että selvitysten asianmukaiseen hoitoon varataan riittävästi resursseja ja aikaa.

Maankäyttö

Maankäyttöpalvelut vastaa kunnan maapoliittisten linjausten valmistelusta ja toteuttamisesta, sekä hallinnoi kunnan maaomaisuutta asemakaavatonttien sekä asemakaava-alueen ulkopuolisten alueiden osalta.

Maankäyttöpalveluiden tiimi täydentyi alkuvuodesta. kun avoimena olleeseen maankäyttöasiantuntijan toi- meen palkattiin Pirjo Varjoranta.

Vuonna 2024 luovutettiin asuinrakentamiseen yhteensä seitsemän (7) pientalotonttia, joista yksi (1) luovu- tettiin myymällä ja kuusi (6) vuokraamalla. Näiden lisäksi luovutettiin elinkeinotoiminnan tarpeisiin kolme (3) tonttia, joista yksi (1) myymällä ja kaksi (2) vuokraamalla. Asuintonttien luovutus oli vähäisempää verrattuna aikaisempiin vuosiin. Asuintonttien luovutusten vähäisyys johtunee osittain yleisestä taloustilanteesta sekä uusien ja mielenkiintoisten tonttialueiden puuttumisesta tonttitarjonnasta. Uusien tonttialueiden puuttee- seen saataneen muutosta vuoden 2025 aikana mm. Otalammen Helmiharjun osalta.

Tontinmyynnin tehostamiseksi Vihdin kirkonkylän Stenkullan asuinalueen omakotitonttien myyntihintoja alennettiin määräaikaisesti 31.5.2025 saakka 20 - 30 %:ia tontin sijainnista riippuen. Kunnan tontteja markki- noitiin keväällä Helsingin Messukeskuksessa järjestetyillä Kevätmessuilla sekä Espoon Isossa Omenassa jär- jestetyssä Vihdin markkinointitempauksessa. Lisäksi tontteja markkinointiin lähialueiden lehdistä, kunnan so-

mekanavissa sekä etuovi.com ja oikotie.fi markkinointikanavissa. Asuinkerrostalotuontannon vauhdittamiseksi kunnassa tehtiin rakennusliikkeisiin kohdistuvaa aktiivista kontaktointia. Vuoden aikana tavattiin useita rakennusliikkeitä, joiden kanssa käytiin keskusteluja kunnan tonttitarjonnasta ja mahdollisuuksista.

Kunnan omistamia, palvelurakenteen kannalta tarpeettomia, kiinteistöjä oli myynnissä huutokaupat.com palvelussa vuonna 2024 neljä (4) kappaletta, joista Sampolan ja Mäkelän rakennukset myytiin vuoden 2024 puolella, Pitäjänkeskuksen myynnin siirryttyä seuraavalle vuodelle.

Maanhankintaa on pyritty tehostamaan erityisesti tulevaisuuden työpaikka-alueita varten. Tätä tarkoitusta varten maa-alueita hankittiin noin 31,95 ha. Kaikkiaan kunta hankki maa-alueita vapaaehtoisilla kaupoilla sekä lahjoituksin yhteensä noin 42,06 ha, noin 1,12 miljoonan euron arvosta.

Maankäyttöpalveluille budjetoidut maa- ja vesialueiden vuokratuotot ylittyivät reilulla 82.000 eurolla (+19,5%). Sen sijaan maa-alueiden myyntivoitoissa jäätin selvästi budjetoidusta. Myyntivoittoa kertyi noin 25 %:ia eli noin 149.000 euroa. Maa-alueiden luovutuksista syntyneet myyntivoitot ja -tappiot eivät kuulu sitoviin määrärahoihin, eikä niitä oteta huomioon toimintakatetta laskettaessa. Maankäyttöpalveluille budjetoidut sitovat toimintatuotot ylittyivät noin 105.000 eurolla (+24,7 %). Maankäyttöpalveluille budjetoidut toimintakulut ylittyivät noin 22.000 euroa (+6,8 %) johtuen luottotappioista.

Mittaus- ja Paikkatieto

Toimintatuotot ylittyivät jonkin verran, johtuen yksittäisestä suuresta rakennushankkeesta. Toimintakulut pysyivät hyvin kurissa. Teetetty Ilmakuvaus oli arvioitua edullisempi. Henkilöstökuluissa oli hieman vajetta, johtuen henkilöstöresurssissa olevista haasteista ja pitkittyneistä rekrytoinneista. Investointina ollut mittauslaitteen hankinta toteutettiin. Kokonaisuudessa vastuualue pysyi talousarviossa.

Vuosi oli perehdytysten vuosi. Vastuualueella aloitti viisi työntekijää uusissa tehtävissä. Vuoden aikana aloittivat maanmittausinsinööri, johtava maanmittausteknikko, paikkatietosuunnittelija sekä kaksi kartoittajaa. Vastuualueen kaikki vakanssit saatiin onnistuneesti täytettyä. Jatkossa onkin mahdollisuus keskittyä perustointojen ohella toiminnan kehittämiseen.

Resurssitilanne ja alkuvuoden henkilöstövaje vaikuttivat kuitenkin siihen, ettei vuoden 2024 toiminnallisia tavoitteita saatu edistettyä suunnitellusti. 3D-kantakartan kannalta tärkeän dronen käytölle tulleet rajoitukset ratkaistiin ja kopteri on nyt toimintavalmiudessa. Kaavan pohjakarttoja valmistui hyväksyttäväksi ennätysmäärät. Ilmakuvaus saatiin valmiiksi ja sen myötä aineistoja saadaan parannettua huomattavasti eri käyttö-tarkoituksia varten. Vastuualueiden paikkatietotarpeita selvitettiin, ja paikkatietojärjestelmiin vietiin uusia aineistoja. Kuntaorganisaation henkilöstövaihdokset lisäsivät tarvetta käyttöoikeuksien myöntämisille sekä perehdytyksille.

Joukkoliikenne

Joukkoliikenteen osalta vuoden 2024 painopisteenä on ollut ELY-vetoisen joukkoliikenteen käynnistyminen. Käynnistymisvaiheessa ilmenneitä ongelmia on korjattu syksyn 2024 aikana mm. aikataulu- ja reittimuutoksilla, joiden johdosta vuorot ovat liikenneineet paremmin aikataulussaan. ELY-vetoisen liikenteen myötä joukkoliikenteen palvelulupauksen mukainen vuorotarjonta toteutuu ja on osin palvelulupausta kattavampaa. Arkipäivinä Vihdissä liikennöi n. 220 linja-autovuoroa.

ELY-keskus arvioi ennakkoon uuden liikenteen lipputulojen määräksi Vihdille vuositasona 1 066 000 euroa. Lipputulototeuma seitsemältä kuukaudelta 1.6 – 31.12.2024 on ollut Vihdille n. 560 000 euroa. ELY-vetoisen

liikenteen kustannukset olivat Vihdille kokonaisuudessaan vuonna 2024 n. 930 000 euroa. Tästä on jaettu sivistyskeskukselle kustannuksia koululaisliikenteestä n. 130 000 euroa. Vuoden 2024 joukkoliikenteen hankintojen kustannukset olivat kokonaisuudessaan 21 000 euroa arvioitua korkeammat.

Vuonna 2024 joukkoliikenteen valtionavustuksen osuus kunnille laski huomattavasti edellisistä vuosista. ELY-keskus on myöntänyt joukkoliikenteen valtionavustusta viime vuosina 40–50 % joukkoliikenteen ja lipputuen arvioiduista kustannuksista, mutta vuonna 2024 kunnille jaettava valtionavustuksen määrä laski 25 prosenttiin. ELY-vetoisen liikenteen myötä valtionavustusta oli mahdollista hakea Vihdissä kevään 2024 ostoliikenteeseen, sekä koko vuoden osalta palveluliikenteeseen ja HSL-lipputukeen. Valtionavustusta saatiin vuonna 2024 Vihtiin 116 000 euroa. Vuonna 2023 valtionavustuksen määrä oli 298 000 euroa.

HSL-lipputuen määrä pysyi lähes samana edellisvuoteen verrattuna ja kustannukset olivat kunnalle vuonna 2024 93 000 euroa. Kunnan palveluliikenteen kustannukset olivat 79 000 euroa, kasvaen edellisvuodesta neljällä tuhannella eurolla.

Maanhankinta		TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Hankittu	ha	12,77	29,38	74,07	107,24	41,04	111,5	42,08
Hankittu	milj. €	0,894	0,691	1,468	2,835	1,007	2,334	1,12
Tonttien myynti		TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Kerros- ja rivitalotontit	kpl	1		3	0	2	1	0
Omakoti- ja asuinpienalo- tontit	kpl	2	10	11	13	6	9	1
Yritystontit	kpl	3	2	1	3	1	3	1
Tonttien vuokraus		TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Asuintontit	kpl	1	11	15	5	3	16	7
Yritys- ja muut rakennustontit	kpl	0	3	0	0	0	0	2

Elinkeino- ja työllisyyspalvelut

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT		121 500	300 000	421 500	514 934	93 434	
TOIMINTAKULUT		-873 541	-2 103 527	-2 977 068	-2 791 539	185 530	
TOIMINTAKATE		-752 041	-1 803 527	-2 555 568	-2 276 605	278 963	

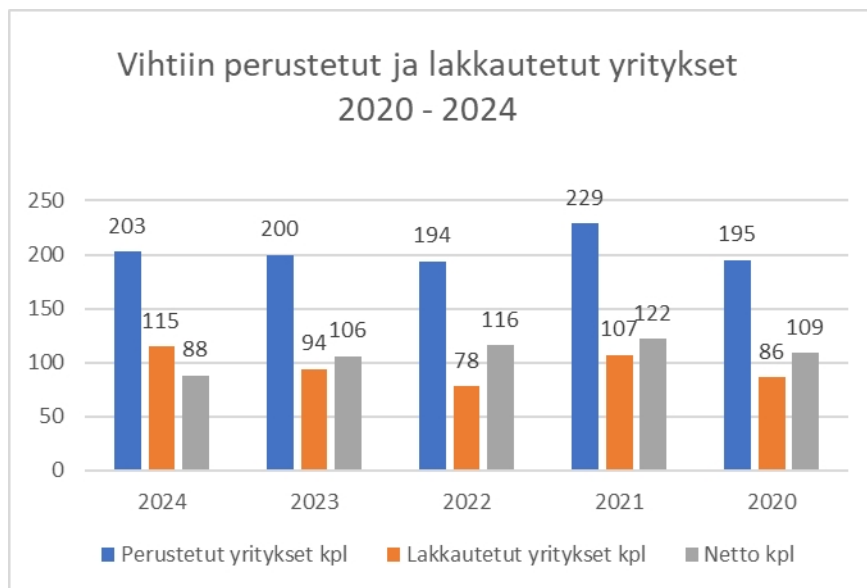
Talouden ja toiminnan tapahtumat

Toiminnan ja talouden toteuma

Elinkeino

Vihdin kunnan elinkeinopalveluista ovat vastanneet yritysneuvoja Olli-Heikki Dahlgren (aloittavien yrittäjien neuvonta) ja Elisa Sievänen joka on vastannut elinkeinotoiminnan ja markkinoinnin materiaalien tuottamisesta sekä VisitVihti.fi -sivujen ja sosiaalisen media päivittämisestä sekä elinkeinopäällikkönä Mika Partanen. Organisaatiomuutoksen seurauksena 1.5.2024 Elisa Sievänen siirtyi konsernihallinnon alle viestintä- ja markkinointitiimiin. Vihti teki keväällä 2024 Siuntion kunnan kanssa yritysneuvontapalveluiden myyntipalvelusopimuksen, jossa rekrytoitiin Satu Österberg Vihdin kunnalle ja hän työskentelee 75 % Siuntion kunnalle ja 25 % Vihdin kunnalle. Satu siirtyi Siuntion kunnan palvelukseen 1.1.2025 alkaen.

Uusien yrityksiä on vuonna 2024 perustettu yhteensä 203 kpl ja lopettaneita vuoden aikana oli 115 kpl. Konkurssiin on vuoden aikana päätynyt 13 yritystä.

Microsoftin datakeskus -hankkeen edistämiseksi perustettiin poikkihallinnollinen työryhmä, jossa pyritään auttamaan hankkeen edistymistä, mm. rakennusaikaisen henkilöstön majoitustarpeiden osalta.

Vihti on ollut aktiivinen myös KUUMA -kunta yhteistyössä. Yhteistyön ytimessä on ollut mm. Helsinki Ring of Industry -hanke, jonka aikana on kehitetty ja laadittu markkinointiviestintämateriaalia kansainvälisiä investoreita varten. Hankkeen kautta on avattu myös yhteinen www -sivusto, jossa on kootusti esillä KUUMA -kuntien työpaikka-alueet ja perusfaktat investointeihin liittyen (www.helsinkiringofindustry.com).

Kunta on ottanut keväällä käyttöön myös Tehomax oy:n tuottaman liidi -tutkimuksen, jossa ko. yritys tarjoaa Uudenmaan alueella toimivien yritysten uudet tilatarpeet. Näiden liidien pohjalta on käynnissä useita

neuvotteluita yritysten sijoittumisesta Vihtiin.

Vihdin kunnan Yrittäjältä järjestettiin kunnantalolla 5.9., jossa paikalla oli n. 80 vihtiläistä yrittäjää. Vihdin kunta oli esillä Alihankintamessuilla syyskuun lopulla Tampereella. Mukana osastolla oli myös 3 vihtiläistä yritystä.

Vihdin elinkeinopalvelut on ostanut striimausoikeudet Pohjoismaiden suurimpaan business -seminaariin, Nordic Business Forumiin (NBF). NBF järjestettiin Helsingin messukeskuksessa 25.-26.9. ja Vihtiin striimattu tilaisuus järjestettiin J-Klubilla Nummelassa. Tilaisuus oli vihtiläisille yrittäjille maksuton. Uuden työllisyysalueyhteistyön takia, myös Kirkkonummen ja Siuntion yrittäjät saivat osallistua tilaisuuteen.

Työllisyys

Vihdin työttömyysaste 12/2024 oli 9,2 %, kun Uudellamaalla se oli keskimäärin samaan aikaan 11,7 %. Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä oli Vihdissä vuoden lopussa 38 % kun se Uudellamaalla oli samaan aikaan keskimäärin 39 %.

Vihdin kunnan, Lohjan kaupungin ja Luksian yhteinen Navigaattori -ESR -hanke on käynnissä. Hankkeen tarkoituksena on synnyttää Vihtiin ja Lohjalle TE 24 (käynnistyy 2025) -uudistuksen edellyttämät toimintamallit sekä kuntien työllisyys- että elinkeinopalveluiden osalta. Hankkeeseen kuuluu myös kehittää yritysten omistajanvaihtokseen liittyviä palveluita.

Vihdin Navigaattori -hankkeen palvelupiste muutti keväällä kierrätyskeskuksen tiloista Nummelan torinlaidalle Eroittajan kiinteistöön ja näin sen saavutettavuus parani myös huomattavasti. Koko Navigaattori-hankkeenmatkaa on vahvasti leimanneet henkilövaihdokset, joka aiheutti työtä ja uudeen organisoistumista tiimissä.

Hanke on asiakastyön ohella rakentanut työllisyyteen liittyviä yhteistyöverkostoja sekä viranomaisten että kolmannen sektorin kanssa. Nuorille työttömille aikuisille valmisteltu KulttuuripajaHiisi -toiminta Vihtiin. Toiminta alkaa keväällä 2025 seurakunnan tiloissa. Hankkeentyöntekijä on ollut mukana Elinkeinopalvelujen yrityskäynneillä kontaktoimassa yrityksiä ja kartoittamassa tuki- ja rekrytointitarpeita. Hanke käynnisti Kaikukorttipalvelun käyttöönotto prosessin kunnassa ja on osallisena pitkäaikaissairaiden eläkeprosessin kehittämisessä. Hanke on valmistellut Työllisyysalueen asiakastyön aloitusta yhteistyössä Kirkkonummen projektityöntekijöiden kanssa.

Asiakkaat 31.12 2024 tilanne

Osa asiakaslistalla olevista (105) ei ole toimenpiteissä, mutta vuodenvaihteessa aktiivisessa asiakkuudessa on 68, joista

- töissä 8
- koulussa 6
- Tuvassa (Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus) 2
- koulussa 3
- työkokeilussa 2
-

Työllistymistä edistäviä korttikoulutuksia suoritettu raportointiaikana 15 kpl

Hankkeessa lopettaneita asiakkaita 32, joista

- työllistynyt 16

- mennyt kouluun 9
- muutto toiselle paikkakunnalle 4
- muu palvelu 3
- eläkeprosessissa 2

Tilapalvelujen tulosalue

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT	19 454 704	21 634 512		21 634 512	21 882 380	247 868	12,5 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	169 304	67 800		67 800	159 862	92 062	-5,6 %
TOIMINTAKULUT	-8 872 478	-10 020 596	-250 000	-10 270 596	-9 985 887	284 709	12,5 %
TOIMINTAKATE	10 751 531	11 681 716	-250 000	11 431 716	12 056 355	624 639	12,1 %

Talouden ja toiminnan tapahtumat

Tilapalveluiden toimintakate muutetussa talousarviossa oli 11 431 716 euroa ja toteuma 12 056 355 euroa. Toimintakate toteutui siis 624 639 euroa muutettua talousarviota parempana.

Suuria toiminnallisia muutoksia vuoden aikana ei ole ollut.

Tilapalvelun tehtävä on järjestää tiloja kunnan eri toimijoille. Keskeisimmän kiinteistömäärän muodostavat varhaiskasvatuksen ja koulujen tilat. Tilapalvelu hoitaa myös uimahallin kiinteistöä ja vuokraa tiloja myös Länsi-Uudenmaan Hyvinvointialueelle.

Keskeisiä tehtäviä ovat suunnittelu, rakennuttaminen, kunnossapito, kiinteistöhoito, isännöinti sekä tilojen hallinnointi. Tilojen kuntokartoitukset kuuluvat tehtäviin. Mahdollisiin sisäilmaongelmiin reagoidaan nopeasti ja korjaustoimiin ryhdytään sisäilmantutkimustulosten edellyttämin keinoin.

Tilapalvelu tulosalueessa työskenteli tilapäällikkö, kiinteistöisännöitsijä, projektipäällikkö, rakennuttajainsinööri, kaksi rakennustöiden valvojaa, kiinteistösihteeri ja kunnossapitopäällikkö.

Kiinteistöjen ylläpidosta vastaavat kunnossapitopäällikkö ja hänen alaisuudessaan ulkoaluevastaava, kiinteistöhoitajat, ilmastointiasentaja, valvomonhoitaja sekä rakennustöiden valvoja ja hänen alaisuudessaan rakennusammattimiehet. Kiinteistöhoitajat, ilmastointiasentaja, valvomonhoitaja ja rakennusammattimiehet ovat tuntipalkkaisessa työsuhteessa.

Energian hinta pysytteli edelleen korkealla tasolla vuonna 2024.

Toimintakate toteutui noin 0,3 milj. euroa edellisvuotta suurempana. Suurimpana tekijä katteen nousuun ovat 2,4 milj. euroa paremmat toimintatuotot suhteessa talousarvioon. Lisäksi toimintakulujen puolella energian hintojen nousuun varautuminen ei toteutunut täysimääräisesti. Sähkökustannukset olivat 24 000 euroa suuremmat talousarvioon verrattuna. Kiinteistöjen vuokratulot olivat 120 000 euroa pienemmät kuin talousarviossa.

Tilapalvelun tehtävä on järjestää tiloja kunnan eri toimijoille. Keskeisimmän kiinteistömäärän muodostavat varhaiskasvatuksen ja koulujen tilat. Tilapalvelu hoitaa myös uimahallin kiinteistöä sekä vuokraa tiloja myös Länsi-Uudenmaan Hyvinvointialueelle.

Keskeisiä tehtäviä ovat suunnittelu, rakennuttaminen, kunnossapito, kiinteistöhoito, isännöinti sekä tilojen hallinnointi. Tilojen vuokraaminen kuntalaisille on tehostumassa sähköisen varaustalouden avulla. Tilojen kuntokartoitukset kuuluvat tehtäviin. Mahdollisiin sisäilmaongelmiin reagoidaan nopeasti ja korjaustoimiin ryhdytään sisäilmantutkimustulosten edellyttämin keinoin.

Tilapäällikön johdolla yksikössä työskenteli vuonna 2024 kiinteistöisännöitsijä, projektipäällikkö, rakennuttajainsinööri (aloitus 6/2024) kaksi rakennustöiden valvojaa, rakennuttajasihteeri ja kunnossapitopäällikkö.

Kiinteistöjen ylläpidosta vastaavat kunnossapitopäällikkö ja hänen alaisuudessaan kiinteistöhoitajat, ilmastointiasentaja, valvomonhoitajat sekä rakennustöiden valvoja ja hänen alaisuudessaan rakennusammattimiehet. Kiinteistöhoitajat, ilmastointiasentaja, valvomonhoitajat ja rakennusammattimiehet ovat tunti-palkkaisessa työsuhteessa.

Talvikunnossapitokustannuksia voidaan pitää tavanomaisina. Palvelujen ostot alittuivat muutettuun talousarvioon nähden 162 000 euroa.

Rakennuspalveluiden kustannukset ovat pysyneet korkealla tasolla koko vuoden 2024. Rakentamisliiketoiminta on sukeltanut yli vuoden, joka luo kuitenkin mahdollisuuksia urakkakilpailutuksiin. Laskeva suhdanne tuo myös riskejä rakentamiseen, koska rakennusliikkeitä on mennyt konkurssiin tai joutunut suorituskyvyttömäksi.

Ilkivalta on jatkunut entisellä tasolla. Ilkivallan torjumiseen on vastattu lisäämällä kameravalvontajärjestelmiä.

Kiinteistökanta on melko iäkästä ja huolto- ja korjaustoimenpiteistä on vuosien saatossa säästetty. Kiinteistöille on kertynyt korjausvelkaa. On mahdollista, että tämän seurauksena tulee yllättäviä, ennalta suunnittemattomia korjaustoimenpiteitä.

Investointiohjelman toteuttamiseen on käytetty konsultteja oman henkilöstön tukena.

Vesihuoltolaitos

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT	4 916 709	5 588 480	-250 000	5 338 480	5 500 234	161 754	11,9 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	6 195				41 377	41 377	567,9 %
TOIMINTAKULUT	-2 735 360	-2 729 370	-120 000	-2 849 370	-3 075 806	-226 436	12,4 %
TOIMINTAKATE	2 187 544	2 859 110	-370 000	2 489 110	2 465 805	-23 305	12,7 %

Talouden ja toiminnan tapahtumat

Vihdin vesihuoltolaitos on 1.1.2018 alkaen toiminut kirjanpidollisesti eritettynä taseyksikkönä. Vesihuoltolain muutosten mukaan (22.8.2014/681) mukaan kunnan tulee kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja vesihuollolle on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tase ja tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteenä olevat tiedot. Vesihuoltolaitoksen toimintakertomuksessa esitetään vesihuoltolaitokselle asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista vesihuoltolaitoksen talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi tulos- tai rahoituslaskelmassa taikka taseessa.

Vesihuoltolain mukaan vesihuoltolaitoskokonaisuus (vesihuolto ja huleveden viemäröinti) tulee eriyttää kirjanpidollisesti joko kunnallisena liikelaitoksena tai taseyksikkönä. Sen sijaan huleveden viemäröinti voidaan eriyttää muusta vesihuoltolaitoksen toiminnasta laskennallisesti. Hulevedet eriytetään toteumatietojen mukaan toimintakertomukseen. Vuonna 2024 huleveden tilinpäätös on tehty käyttötalouden ja investointien toteumatietojen keskiarvon 5 % perusteella. Kunnanvaltuuston 30.9.2024 päätöksen mukaan 1.1.2025 alkaen vastuu huleveden viemäröinnistä siirtyy yhdyskuntatekniikan palveluille.

Uusia liittyjiä tuli toimintakertomusvuoden aikana 37 kpl ja liittymismaksuja 385 538 euroa. Uusien liittyjien määrä oli edellistä vuotta alhaisempi, mutta liittymismaksutulot korkeammat. Vuonna 2023 uudet liittyjät olivat pääasiassa pientaloja ja vuoden 2024 liittyjien joukossa oli kerros- ja rivitaloja sekä hoivakoteja.

Vuoden 2024 toimintakulut ylittyivät pääasiassa palvelujen ostojen sekä aineiden ja tarvikkeiden hankintojen osalta. Palvelujen ostojen ylitys johtui viemäritukoksen aiheuttamista korjauskustannuksista ja hulevesiviemäriverkoston pesuista. Koronavuosina 2020-2022 vesilaitos ei tehnyt vanhojen vesimittareiden vaihtoa asiakkaille. Yli 10 vuotta vanhojen mittareiden keskitetyt vaihdot käynnistettiin vuoden 2022 lopulla ja vuoden 2024 aikana mittareita vaihdettiin 554 kpl. Tämä oli ennakoitua suurempi määrä, joka aiheutti tarvikemenojen ylityksen vesimittareiden hankinnan osalta. Tarvikemenojen kustannuksia kasvatti myös laitoksien automaatiojärjestelmiä varten hankittujen logiikkakorttien vuoksi. Vesilaitoksen automaatiojärjestelmiin yhteensopivien logiikkakorttien valmistaminen lopetettiin ja toimintavarmuuden säilyttämisen vuoksi niitä hankittiin varastoon tulevien vuosien tarpeisiin. Myös liiketoiminnan luottotappiot olivat vuonna 2024 tavanomaista korkeammat, jotka aiheuttivat muiden toimintakulujen ylityksen.

Vesi- ja jätevesimaksujen tulot toteutuivat hieman alkuperäisessä talousarviossa ennakoitua alhaisempina, vaikka maksuja korotettiin vuoden 2024 alussa. Talousarviomuutoksen yhteydessä tuottoarviota laskettiin ja tämä muutettu tuottoarvio ylittyi. Veden myynti on asiakasmäärän lisääntymisestä huolimatta ollut selkeässä laskussa muutaman vuoden ajan. Muut liiketoiminnan tuotot sisältävät asiakkaille tehtävistä töistä sekä Nummelan puhdistamolle vastaanotettavan sako- ja umpisäiliöliitteen vastaanotosta muodostuvat tulot. Muut liiketoiminnan tuotot toteutuivat arvioitua suurempina. Vaikka toimintatuotot toteutuivat kokonaisuudessaan arvioitua paremmin, niin toimintakulut ylittivät budjetoidut menot ja sen vuoksi myös toimintakate toteutui hieman budjetoitua alhaisempina. Vaikka investointien poistojen osuus oli arvioitua pienempi, niin rahoituskulujen jälkeen vesihuoltolaitoksen ylijäämä on talousarviossa ennakoitua pienempi. Syntynyttä ylijäämää voidaan käyttää vesihuoltolaitoksen tulevien vuosien mahdollisten alijäämien kattamiseen.

Vihdin Vedelle asetetaan vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä peruspääoman korko. Peruspääoman korko vuodelle 2024 oli yhteensä 393 000 euroa.

Vesihuoltolaitoksen investoinneista toteutui talousarviomuutosten jälkeen noin 87 %. Osa verkostoinvestoinneista ja vedenottamoinvestoinneista jäivät toteutumatta. Verkostoinvestoinneissa oli mm. varauduttu Pihtisillantien kevyenliikenteen väylän yhteydessä rakennettavan vesihuoltolinjan toteutumiseen, mutta urakka käynnistyi vasta vuoden lopulla. Lisäksi viemärisaneeraukset eivät toteutuneet suunnitellussa laajuudessa. Siirtolinjojen osalta kaikki kustannukset eivät ehtineet toteutumaan vuoden 2024 aikana.

Vesilaitos		TP 2021	TP 2022	TP 2023	MTA 2024	TP 2024	MTA/TP %
Toiminnan laajuus							
Kulutusposteita / liittyneet kiinteistöt	kpl	3576	3626	3687	3710	3724	100%
Pumpattu vesimäärä	m ³	1 156 554	1 117 724	1 104 950	1 100 000	1 114 469	101%
Myyty vesi	m ³	1 001 627	993 209	955 175	1 030 000	974 556	95%
Laskuttamattoman veden osuus	%	13,4 %	10,5 %	13,0 %	6,4 %	12,4 %	195%
Puhdistettu jätevesi	m ³	1 353 224	1 284 394	1 310 878	1 280 000	1 386 955	108%
Laskutettu jätevesi	m ³	988 585	972 724	918 076	980 000	926 603	95%
Vastaanotettu lokajäte	m ³	32 176	35 532	34 263	35 000	32 815	94%
Jätevesiverkoston vuotovedet	%	24,6 %	21,5 %	27,4 %	21%	30,8 %	149%
Vesijohtoverkosto	km	273	275	277	280	282	101%
Viemäriverkosto	km	203	205	205	210	214	102%
Hulevesiviemäriverkosto	km	137	138	139	140	141	101%
Jätevedenpumppaamot	kpl	97	98	99	101	101	100%
Henkilöstö	hlö	13	13	13	13	13	100%
Toiminnan tehokkuus/taloudellisuus							
Vesimaksu m ³ (alv 0%)	€	1,18	1,18	1,23	1,29	1,29	100%
Jätevesimaksu m ³ (alv 0%)	€	2,59	2,59	2,8	3,08	3,08	100%
Muut toiminnan suoritteet							
Saneeratut vesijohtot	km/v	1,2	0,8	0,8	2	0,7	35%
Saneeratut jätevesiviemärit	km/v	1,6	0,3	0	1	0,3	30%
Saneeratut jätevedenpumppaamot	kpl/v	3	2	2	2	1	50%

Talousvesi

Vesilaitos pumpkaa neljältä vedenottamoltaan yhteensä yli miljoona m³ vettä vuodessa. Luontolan vedenottamo kattaa noin 90 % koko laitoksen vedentuotannosta. Vihdin strategisen yleiskaavan ja Etelä-Nummelan osayleiskaavan mukaisten väestönkasvuennusteiden mukaiseen vedentarpeeseen ei pystytä vastaamaan vesilaitoksen nykyisillä vedenottamoilla ja vedenottoluvilla. Vesilaitos on käynnistänyt lisäveden hankintatutkimuksia vedentuotannon varmistamiseksi tulevaisuudessa. Tarkempia tutkimuksia jatketaan vuonna 2025.

Talousvettä pumpattiin kaikilta neljältä pohjavedenottamolta yhteensä 1 113 176 m³. Pumpatusta vesimäärästä esille tullee putkirikkojen vuotovesiin ja laitoksen omiin huuhteluihin kului arviolta 1293 m³. Vedenottamot olivat toiminnassa koko vuoden ajan lukuun ottamatta huoltotöistä johtuvia katkoksia.

Luontolaan vaihdettiin kolmen painesuodattimen aktiivihielet, joiden tehtävänä on poistaa liuotinaineita raakavedestä. Lohjan yhdysjohdon kautta ei johdettu vettä vuonna 2024.

	Luontola	Lankila	Isolähde	Lautoja	yhdysjohto	yhteensä
Vuosi	(m ³)	(m ³)	(m ³)	(m ³)	(m ³)	(m ³)
2014	955 915	114 724	84 163	54 504	-	1 209 306
2015	924 322	71 891	56 578	37 204	4 059	1 089 995
2016	958 105	138 235	13 555	33 949	-	1 075 946
2017	940 261	60 140	47 840	28 206	-	1 076 447
2018	903 545	58 990	84 590	42 639	640	1 090 404
2019	959 257	84 270	20 018	35 530	-	1 099 075
2020	950 675	100 955	80 482	44 550	3 393	1 180 055
2021	950 556	69 295	87 175	49 528	-	1 156 554
2022	828 436	76 601	147 041	65 646	-	1 117 724
2023	880 492	92 232	90 741	47 535	-	1 111 000
2024	875 190	100 535	92 527	44 924	-	1 113 176

Jätevedenpuhdistamot

Jätevedenpuhdistamoilla käsiteltiin jätevettä toimintakertomusvuonna yhteensä 1 386 955 m³, Nummelan puhdistamolla 1 104 230 m³ ja kirkonkylällä 282 725 m³. Umpisäiliö- ja sakokaivolietteitä tuotiin Nummelan jätevedenpuhdistamolle vuoden aikana yhteensä 32 815 m³. Molempien puhdistamoiden lietteet käsiteltiin Envor –konsernin biokaasulaitoksella.

Nummelan uuden puhdistamon ympäristölupahakemus Etelä-Suomen aluehallintovirastolle jätettiin maaliskuussa 2023. Aluehallintovirasto lähetti selityspyynnön hakemukseen jätettyjen lausuntojen, muistutusten ja mielipiteiden johdosta. Pyydetty selitykset toimitettiin joulukuussa 2024. Nummelan nykyisen puhdistamon ympäristöluvassa on määräys lopettaa käsiteltävien jätevesien johtaminen Siuntionjoen vesistöön 31.12.2026 mennessä. Toimintakertomusvuonna jätettiin hakemus määräajan pidentämiseksi 31.12.2029 asti. Kirkonkylän puhdistamon saneerauksen esisuunnitelmassa on vertailtu eri vaihtoehtoja biologisen prosessin osalta. Vuoden 2023 aikana pilotointiin kantoaineprosessia ja vuoden 2024 aikana suunniteltiin kalvosuodatuspilotoinnin käynnistämistä. Kalvosuodatuspilotointi käynnistyy vuoden 2025 alussa. Kirkonkylän puhdistamon ympäristöluvassa on tulossa 1.1.2026 alkaen tiukemmat lupamääräykset, joita ei voida saavuttaa ilman puhdistamon saneerausta. Vuonna 2024 jätettiin muutoslupahakemus, jossa päivitettiin puhdistamon käyttötarkkailusuunnitelma ja haettiin kolmen vuoden lisäaika tiukempien lupaehtojen voimaantulemiseksi. Pilotointien perusteella ratkaistaan saneerauksessa toteutettava prosessivaihtoehto.

Nummelan puhdistamolla saavutettiin ympäristöluvassa määrätyt puhdistusvaatimukset. Kirkonkylän puhdistamolla ammoniumtyypen raja-arvot on asetettu saavutettavaksi lämpimän kauden (väh. 12 °C) tulosten keskiarvona. Vuoden 2024 lämpimän jakson 30.5.-29.10. velvoitetarkkailun näytteenotokertojen keskiarvona laskettu vesistöön johdetun veden ammoniumtyypipitoisuus oli 11 mg/l. Lupaehto on 4 mg/l. Muilta osin Kirkonkylän puhdistamolla saavutettiin ympäristöluvassa määrätyt puhdistusvaatimukset.

Nummelan jätevedenpuhdistamon käsittelytulos 2024					
	1/24	2/24	3/24	4/24	Lupaehto
COD	29	26	27	24	enintään 40

(mg/l)					
BOD 7	3,5	2	1,4	1,8	enintään 5
(mg/l)					
Fosfori (P tot)	0,16	0,073	0,035	0,041	enintään 0,2
(mg/l)					
NH4-N	0,6	0,73	0,36	0,085	enintään 4
(mg/l)					
Typpi (N tot)	vuosikeskiarvo 84 %				vähintään 80
(poistoteho %)					

Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon käsittelytulos 2024					
	1/24	2/24	3/24	4/24	Lupaehto
COD	34	40	28	27	enintään 50
(mg/l)					
BOD 7	6,9	7,7	4,5	4,3	enintään 15
(mg/l)					
Fosfori (P tot)	0,098	0,19	0,047	0,098	enintään 0,2
(mg/l)					
Kiintoaine	4,2	7,4	4	5,2	enintään 20
(mg/l)					

Verkostot

Talousvettä laskutettiin toimintakertomusvuoden aikana 974 556 m³. Myyty vesimäärä on hieman suurempi kuin vuonna 2023, mutta sitä aiempia vuosia alhaisemmalla tasolla. Kun laskutettua kuutiomäärää verrataan pumpattuun vesimäärään, on laskuttamattoman veden eli ns. vuotoveden osuus noi 12 %. Tästä osuudesta iso osa koostuu verkoston rakentamisen ja saneerauksen yhteydessä käytettävästä huuhteluvedestä sekä pelastuslaitoksen vedenotto paloposteista, joten todellisuudessa verkostosta vuotavan veden osuus on todella alhainen.

Vesijohtoverkostossa korjattiin vuotoja yhteensä 6 kpl. Kaikki vuodot aiheutuivat urakoitsijoiden kaivutöiden yhteydessä tapahtuneista putkirikoista.

Jätevettä laskutettiin 926 603 m³ vuoden 2024 aikana. Tätä kun verrataan puhdistamoille tulevaan jätevesimäärään, on viemäriverkoston vuotovesien osuus noin 30 %.

Viemäriverkostossa tapahtui kolme ylivuotoa vuoden 2024 aikana. Helmikuussa Ojakkalan siirtolinjassa oli tukos, Tervalammella kiinteistön paineviemäri oli haljennut tien alituksen kohdalla ja lokakuussa Pietiläntiellä viemäritukos. Kaikki vuoden 2024 ylivuodot olivat yhteensä noin 1067 m³.

Hallinto ja henkilöstö

Vihdin Veden henkilöstössä ei tapahtunut tilinpäätösvouden aikana merkittäviä muutoksia. Vihdin Veden vakituinen henkilöstömäärä oli edelleen 13. Henkilöstöstä 4 työskentelee jätevedenpuhdistamoilla, 5

henkilöä vedenottoamoilla sekä verkostotöissä ja 4 henkilöä hallinnossa. Lisäksi Nummelan jätevedenpuhdistamolla oli yksi määräaikainen laitosmies.